

„אמא לא רצתה



מהקבר עצמותיה של תרז אנגלוביץ (למ"ע) הוצאו השבוע מן הקבר ש"ב בראשון-לציון ונזרקו בתוך שקית בבית-הקברות-המוסלמי ברמלה.

עניין של אופי, אמרה, אילו לא הייתי מקבלת את זה בשקט, לא הייתי יכולה לעמוד בזה.

עדינה, אשה גבוהה, רוה ונאה מאוד, נראית צעירה בהרבה מ-42 שנותיה. היא לבושה בג'ינס, כמעט אינה מאופרת, כפניה אין אף קמט ובעיניה יש אור של אדם הלוקח את החיים בקלות.

אלוהים מופשט

עדינה נולדה ברומניה בעיר ברשוב, לאבא יהודי ולאם נוצרית. בזמן מלחמת-העולם-השנייה, שם ברומניה שהייתה בעלת-בריתה של גרמניה הנאצית, היא נחשבה יהודיה.



אחרי שעצמות אמה נשדדו מהקבר ונזרקו ברמלה — יצאת עדינה הרפז להשיב מילחמה

הרפז רכנים וכל אנשי הציבור — כליכך מצטערים ומגנים את זה שהוציאו את העצמות של אמא מן הקבר — שיוכיחו את עצמם, שיראו שהם באמת מצטערים ושיוחזרו אותה אל הקבר. לא מעניין אותי מי עשה את זה. פשוט שיוחזרו את העצמות למקום. אני לא רוצה מקום אחר — מכובד —

התמונה ש"נעלמה" ונמצאה!



שנערכה עליידי רב יהודי ברומניה, תחת חומת כדת וכדין. כעבור זמן, כשביקשה את התמונות, ענו לה: כי לא ראו תמונות כאלה וכי הן אינן קיימות. השבוע, בדרך לטלוויזיה, נתן לה הרב עזרן, הרב הספרדי של ראשון-לציון, את התמונות. האבודות ואמר לה שהיא שכחה אותן ברבנות בשנה שעברה.

כשהתחילה הפרשה לפני כשנה ומישהו הלשין כי תרזה אנגלוביץ, הקבורה בבית-קברות יהודי, אינה יהודיה, גילו כי גם בתה, מרים מוק, שמתה לפני 14 שנה, נקברה באותו בית-קברות. מייד רצו להוציא גם אותה מן הקבר. עדינה המציאה אז לרבנות בראשון-לציון תמונות מחזרתנה של אחותה,

וכך גם נכתב כתעודת-הלידה שלה. אביה נשלח או למחנה-עבודה ועבר שם עבודת-פרך ואמה, עם שתי ילדות קטנות, גרה במחנה אחר, יחד עם כל הנשים וילדיהן. היתה לה כמוכרן אפשרות להתגרש מאבא, אמרה השבוע עדינה, לצאת מן המחנה ולחיות כמו כל שאר הנוצרים. אבל היא לא עשתה זאת.

ציציות של גויים

כשגמרה עדינה את בית-הספר, הלכה ללמוד באלט באקדמיה בברשוב. כשגמרה את לימודיה, התחילה לעבוד כרקדנית באופרה של העיר. היא אהבה את עיסוקה והתחילה להתקדם מבחינה מיקצועית. לכן, כשהתחילו לדבר בבית על עליה לישראל, עדינה לא רצתה לשמוע על מעשה כזה. היא נזכרת בוויכוחים ארוכים ונוקבים עם אמה, כשהאם מרבת בעד העליה לארץ ועדינה מתנגדת.

עדינה, אז בחורה צעירה, בתחילת שנות העשרים שלה, רצתה קאריירה של סולנית באופרה ברומניה. היא לא רצתה לקטוע את ההתקדמות המיקצועית שלה בעודה באיבה, מה גם שלא היתה ציונית או יהודיה מאמינה לבסוף, היתה זו דווקא אמה שלחצה לעלות לארץ, ועדינה ויתרה ועלתה יחד עם כל המישפחה, בגיל 24. אחרי חמש שנים של הופעות אינטנסיביות, תמיד היו לי ויכוחים חריפים עם אמא. היא היתה אומרת לי שהיא לא רוצה שאתחנן עם גוי, ואני הייתי אומרת לה: את מרברת? את בעצמך גויה?

אחרי-כך, אחרי המלחמה, למדה עדינה את שנותיה הראשונות בבית-ספר יהודי, שפעל בחצר בית-הכנסת של העיר, מכיוון שאבא היה יהודי מסורתי.

לא עבר זמן רב והקומוניזם הגיע לרומניה. אז חיסלו את החינוך הדתי, ועדינה עברה ללמוד בבית-ספר ממשלתי, חילוני, כמו כולם. הייתי קומוניסטית, משום שכולם היו קומוניסטים. זה לא נעשה מתוך בחירה, זה מה שהיה. ולמרות זאת ידעו כולם בבית-הספר שעדינה היא יהודיה והתייחסו אליה כאל שונה. לעיתים גם התגרו בה בשל כך והיו מספרים לידה בריחות אנטי-שמיות.

כבר מילדותה רצתה להיות כמו שאר הילדים. אני זוכרת שהיה באי כומר לגן והיתה מיין תפילה כזאת, שהכומר שם את החצאית שלו על הראש של הילד. אחרי-כך, כשבאתי הביתה, אבא ואמא אמרו לי שלא ארשה לכוזר לשים את החצאית על הראש שלי. אבל אני לא רציתי להיות שונה. רציתי עץ בחג-המולד ורציתי להתפלל כמו כל הילדים.



עיר מגוריה. כשעלתה המישפחה לארץ, נכנסה עדינה מייד לעבודה באופרה הישראלית והומיעה שם כרקדנית מן השורה ופסולנית. עד שנסגרה האופרה. (משמאל: בהופעה על בימת האופרה הישראלית.)



ברומניה ובארץ מימין עדינה הרפז אחרי שסיימה את האקדמיה ברומניה, שם למדה באלט. כשגמרה את הלימודים, התחילה לרקוד באופרה של העיר ברשוב.